

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta

Khall 11.06.2024 § 121
299/11.01.00.03/2024

Valmistelija Vt. hallintojohtaja Kyllönen Pinja, puh. 044 7255223

Johdanto

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi ilmastolain kuntia koskeva velvoite laatia ilmastosuunnitelma.

Lainsäädännön muutostarve perustuu valtiontalouden sopeutustoimiin. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman taloudellisia päätöksiä koskevan B liitteen kirjauksen mukaan kunnille asetettu velvoite laatia ilmastosuunnitelmat perutaan lakimuutoksella.

Julkisen talouden suunnitelmaan 2023 - 2026 sisältynyt 2 831 000 euron vuosittainen kuntien ilmastosuunnitelmia ja Suomen ympäristökeskuksen päästötietopalvelua koskeva määräraha on poistettu. Määrärahaa ei ole enää sisällytetty vuoden 2024 talousarvioon tai julkisen talouden suunnitelmaan 2024 - 2027.

Kunnille vuonna 2023 ilmastosuunnitelmien laatimiseen myönnetty rahoitus säilyy, eikä ehdotettu muutos vaikuta siihen.

Tausta

Ilmastolakiin (423/2022) lisättiin maaliskuussa 2023 kunnan velvoite laatia ilmastosuunnitelma ja päivittää se vähintään kerran valtuustokaudessa. Voimassa olevan ilmastolain mukaan ensimmäinen ilmastosuunnitelma on laadittava valtuustokaudella 2025 - 2029. Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan ilmastolakiin ei jatkossa sisältyisi kuntia koskevia velvoitteita.

Manner-Suomen 293 kunnasta useammalla kuin 85 kunnalla on jo tällä hetkellä oma ilmastosuunnitelma. Kaikilla yli 100 000 asukkaan kaupungilla ja valtaosalla yli 50 000 asukkaan kaupungeista on ilmastosuunnitelma. Suuret ja keskisuuret kunnat ovat keskeisimmät toimijat ilmastopäästöjen vähentämisessä. Valtakunnallisesti merkittävien päästövaikutusten saavuttaminen pienten kuntien ilmastosuunnitelmien avulla on epätodennäköisempää. Suunnitelmien laatiminen lisää hallinnollista taakkaa sekä kunnissa että valtiolla, ja ilmastosuunnitelmien laatimiselle on vaikea tunnistaa selkeää päästövähennyspotentiaalia.

Tavoitteet

Ilmastolain kunnan ilmastosuunnitelman laatimista koskeva velvoite ehdotetaan kumottavaksi. Samalla muutettaisiin lain soveltamisalaa niin, ettei ilmastolakia sovelleta kunnan viranomaisiin. Esityksen tavoitteena on osaltaan tasapainottaa valtiontaloutta ja karsia kuntien hallinnollista taakkaa.

Suomen ympäristökeskuksen lakisääteistä tehtävää päästötietopalvelun ylläpitäjänä jatkettaisiin. Jatkamalla kuntien päästötietopalvelun ylläpitoa tuettaisiin kuntien vapaaehtoisen ilmastotyön jatkumista.

Linkit

<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM061:00/2023> - Hankeikkuna

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 5.7.2024.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kuhmon kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon em. lausuntopyyntöön:

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi ilmastolain kuntia koskeva velvoite laatia ilmastosuunnitelma. Kuhmon kaupunki pitää linjausta oikeansuuntaisena. Vaikka velvoite poistuu, on ilmastosuunnitelma silti mahdollista laatia. Kaupunki on vapaaehtoisesti laatinut kaupungin ympäristöohjelman jo vuonna 2011.

Kuhmossa energiatehokkuutta on käytännössä parannettu muun muassa ottamalla ledivalot käyttöön katuvalaistuksessa ja uusimalla kaupungin kiinteistöjen ilmanvaihtokoneita. Kuhmossa on edistetty myös puurakentamista - kaupunki rakennutti kuusi vuotta sitten CLT -rakenteisen puukoulun ja päiväkodin. Energiatehokkuutta kaupunki on pystynyt parantamaan 8 % edelliseen vuoteen nähden.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.